



«Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ Басқармасының  
2018 жылғы 11 шілде (№ 34 хаттамасы) шешіміне  
№ 1 Қосымша

**«7-20-25. ӘР ОТБАСЫ ҮШІН ТҰРҒЫН ҮЙДІ САТЫП АЛУДЫҢ ЖАҢА  
МҮМКІНДІКТЕРІ» ИПОТЕКАЛЫҚ ТҰРҒЫН ҮЙ КРЕДИТТЕРІН БЕРУ  
БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ТАЛАПТАРЫНДА  
БАСТАПҚЫ ТҰРҒЫН ҮЙГЕ КРЕДИТ БЕРУ НАРЫҚТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ  
БОЙЫНША  
«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫС ЖИНАҚ БАНКІ» АҚ КРЕДИТ  
БЕРУІНІҢ СТАНДАРТТЫ ТАЛАПТАРЫ  
(АЛДЫН АЛА ТҰРҒЫН ҮЙ ЗАЕМДАРЫН БЕРУ)**

*(13.08.2018 ж. жағдай бойынша өзгерістермен, Басқарманың 13.08.2018 ж. №43 шешіміне  
сәйкес өзгерістер мен толықтырулар 01.09.2018ж бастап қолданысқа енгізілді)*

## 1-тарау. Терминдер мен анықтамалар

1. «7-20-25. Әр отбасы үшін тұрғын үйді сатып алудың жаңа мүмкіндіктері» ипотекалық тұрғын үй кредиттерін беру бағдарламасы талаптарында бастапқы тұрғын үйге кредит беру нарықтық бағдарламасы бойынша, «7-20-25. Әр отбасы үшін тұрғын үйді сатып алудың жаңа мүмкіндіктері» ипотекалық тұрғын үй кредиттерін беру бағдарламасы талаптарында бастапқы тұрғын үйге кредит берудің нарықтық бағдарламасы аясында жасалатын жеке Банктік заем шарты бойынша (бұдан әрі-Шарт) «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ-ның кейін тұрғын үй заемына өтумен алдын ала тұрғын үй заемын беруі аясында қабылданатын «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ кредит беруінің (алдын ала тұрғын үй заемдарын беру) осы стандартты талаптарының мақсаты үшін қолданылатын (әрі қарай – Стандартты талаптар) терминдер мен анықтамалар келесілерді білдіреді:

1) **Шарттық сома** – Заемшыға тұрғын үй жағдайын жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүргізу үшін қажет, тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасынан және тұрғын үй заемынан тұратын ақша сомасы;

2) **Тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасы** - тұрғын үй жағдайын жақсарту жөніндегі іс-шараларды жүргізу мақсатында салым бойынша сыйақы мөлшерлемесі мен мемлекеттің сыйлықақысы есептелген тұрғын үй заемын алу үшін Заемшының Банкте жинақтаған ақшасы;

3) **Тұрғын үй заемы** – «Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және банктік заем беру туралы тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасы туралы шарт талаптарына сәйкес тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатында Банктің клиентіне берілетін мақсатты заем;

4) **Кепіл беруші** – Банкке Кепіл мәнін беретін тұлға;

5) **Заемшы** – шартқа қол қоятын, Бағдарлама аясында алдын ала тұрғын үй заемын/кейін тұрғын үй заемына өтуді көздейтін заемды алған, алған ақшаны және алған алдын ала тұрғын үй заемын (кредит), соның ішінде сыйақыны және кредит бойынша басқа да төлемдерді қайтару бойынша міндеттемелерді өзіне қабылдайтын тұлға;

6) **Алдын ала тұрғын үй заемы** – Банктің ішкі құжаттарымен және банктік заем шарты шарттарымен тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасы мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасын сәйкес Шарт бойынша шарттық сома шотына өтелетін, шарттық соманы алғанға дейін негізгі қарызды өтеу талабынсыз, тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатымен Банктің Салымшыға ұсынатын мақсатты заемы, Шарттық сома аясында Банктің салымшыға беретін мақсатты заемы,

7) **Кепіл мәні** – тұрғын үй құрылыс жинақтары және/немесе кепілдік жылжымайтын мүлік;

8) **Мемлекеттің сыйлықақысы** - Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасы туралы» Заңына сәйкес республикалық бюджеттен жыл сайын бөлінетін және жыл қорытындылары бойынша салымның жинақталған сомасына есептелетін ақша және тұрғын үй құрылысы жинақ банкінің сыйақысы

9) **Заемшылас** (*Шарттың/Стандартты талаптардың мәтіні бойынша егер Заемшылас түрінде көрсетілмесе Заемшы түрінде көрсетіледі*) – Заемшыласпен бірге Шартқа қол қоятын және Заем шарты бойынша алған ақшасын қайтару міндеттемелерін орындауға және алған заемының толық төлеміне, соның ішінде сыйақыны және кредит бойынша өзге де төлемдерді қайтаруға салықалы жауапты ретінде шығатын жек тұлға;

10) **Тарап (Тараптар)** – Банк, Заемшы және Заемшылас (бар болса);

11) **Банк Филиалы** – Банктің орналасқан орнынан алшақ, заңды тұлға болып табылмайтын, Банк атынан Операция жасайтын және оған Банк берген өкілеттілік шеңберінде әрекет ететін Банктің оқшау бөлімшесі.

## 1-тарау. Негізгі ережелер

2. Стандартты талаптар Банкпен анықталып, Банктің Интернет-ресурсында («www.hcsbk.kz»), мерзімдік баспасөз басылымдарында жарияланған, Банктің барлық Филиалдарында орналастырылған.

Осы Стандартты талаптар Стандартты талаптарға (әрі қарай-Шарт) сілтеме көрсетілген, Бағдарламаны іске асыру мақсатында жасалған Банктік заем шартының әрқайсысының ажырамас бөлігі болып табылады.

3. Заемшы осы Стандартты талаптармен өз бетінше танысады. Стандартты талаптар барлық Заемшылар үшін біртұтас және Банкпен Шарт жасасу арқылы Заемшы қабылдауы мүмкін.

4. Шарт және Стандартты талаптар, сондай-ақ онда көрсетілген қосымшалар, бір-бірінің ажырамас бөліктері болып табылады. Шарт аясында Банктің қызмет көрсетуі және банктік өнімдерді беруі Қазақстан Республикасының заңнамасына және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес ерікті түрде жасалатынына Банк пен Заемшы сөзсіз келіседі.

5. Банк алдын ала тұрғын үй заемдарын беруге және Заемшымен Шарт жасасқан сәтке дейін Заемшының алдында міндеттемелер арқалауға міндетті емес.

6. Қазақстан Республикасының «Жеке мәліметтер және оларды қорғау туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Заңына сәйкес осы Кешенді талаптарға қосылған Заемшының жеке мәліметтерін жинау және өңдеу қажеттілігіне байланысты Банк және басқа қызметтер түйінделетіндігіне келісім береді, осыған байланысты Заемшы Банкке яғни Банкке пайда болған Тараптар арасында азаматтық-құқықтық және басқа қатынастар аясында оның қызметі барысында белгілі болатын немесе белгілі Заемшыға қатысты электронды, қағаз және (немесе) басқа да материалды тасымалдағыштағы барлық ақпараттарды жинауға және өңдеуге келісін береді. Банк Қазақстан Республикасының «Жеке деректер және оларды қорғау туралы» Заңының талаптарын сақтаған және /немесе Тараптар келісімге келген жағдайда, Заемшы жеке мәліметтерді жинауға және өңдеуге қатысты қандай да бір талап-арызының жоқ екендігін, әрі қарай да болмайтындығын растайды.

## **2-тарау. Негізгі талаптар**

7. Осы Стандартты талаптар аясында және Тараптар Банк формасының қағаз нұсқасында жасасқан Шарттың талаптарына сәйкес, Стандартты талаптардағы/Шарттағы ескертпелерді, соның ішінде, Банктің тұрақсыздық айыбына және заем бойынша қамтамасыз етуді беруді талап ету құқығына қатысты ескертпелерді есепке ала отырып, Банк Заемшыға ақылы, мерзімді, қайтарымды, қамтамасыз ету (кепілге беру) талаптарымен алдын ала тұрғын үй/кейін тұрғын үй заемына өтумен заем (бұдан әрі-заем) береді.

8. Заемшы заемды тұрғын үй талаптарын жақсарту мақсатында ғана пайдалануға міндеттенеді (бастапқы тұрғын үйді алу). Заемды төлеу күні (банктік шотқа қолма-қол ақшасыз ақша аудару) Шарт бойынша Заемшы заемның мақсатты пайдаланылатынын растайтын келесі құжаттарды беруге міндетті:

- Заемшының тұрғын үйге құқығын белгілейтін, меншік құқығын растайтын, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген құжаттарды;

- Заемшының атына рәсімделген жылжымайтын мүлікке сәйкестендіруші құжаттарды;

- Заемшының тұрғын үйді сатып алғаны үшін ақша сомасын төлегенін растайтын құжаты (осы деректер Құқық белгілеуші құжатта болмаған жағдайда).

Сондай-ақ, Банк Заемшыдан заемды беру және қызмет көрсету рәсімдерін жүзеге асыру үшін қажет басқа құжаттарды және ақпаратты сұрауға құқылы.

## **3-тарау. Заем беру тәртібі**

9. Шарттың талаптарына және осы Стандартты талаптарға сәйкес, Банк Заемшыға заем сомасын төмендегі талаптарды бір мезгілде сақтаған кезде береді:

- Шарт аясында Банкке кепілге ұсынылатын жылжымайтын мүлік кепіл шартының мемлекеттік тіркеуі болса;

- Заемшының Кепіл затқа құжаттардың түпнұсқасын Заемшының Банкке беруі (*Банктің талабы бойынша*);

Банктің талап етуі бойынша осы Шартқа және осы Стандартты талаптарға сәйкес Заемшыға заем беру үшін қажетті жоғарыда көрсетілген жағдайларды Заемшы осы Шарт жасалған күннен бастап 3 (үш) ай мерзімнен кешіктірмей орындауға тиіс, ол уақыт өткен соң Банк Заемшыға заем беруден бас тартуға және біржақты тәртіпте Шартты бұзуға құқылы.

**10.** Заемшыға жасалған Шарт аясында берілетін заем сомасы ақшаны оның Банктегі ағымдық шотына аудару арқылы оларды қолма-қолсыз тәсілмен алу құқығымен беріледі.

Осы Шартқа қол қоя отырып Заемшы Банкке:

- Банктік операциялардың жекелеме түрлерін жүзеге асырушы Банкте және екінші деңгейлі банктерде және ұйымдарда ашылған Заемшының шотындағы ақшаны өтеу талабын қою арқылы Шарт бойынша және осы Стандартты талаптар аясында төлемге жататын барлық сомаларды кез-келген валютада Қазақстан Республикасының заңнамасымен көзделген акцептсіз және (немесе) даусыз тәртіпте Банктің алуына келісімін береді.

#### **4-тарау. ЗАЕМШЫ ШАРТ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ БҰЗҒАН КЕЗДЕГІ БАНК ШАРАЛАРЫ**

**11.** Қарыз алушы Шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамаған немесе тиісті түрде орындамаған жағдайда, соның ішінде Стандартты талаптардың 11-1-тармағында көрсетілген хабарламадан шығатын талаптар қанағаттандырылмаған жағдайда, Банк келесідей әрекеттерді орындауға құқылы:

1) Заемшы және/немесе Кепілгер заемның кезекті бір бөлігін қайтару және (немесе) сыйақы төлеу үшін Шартта белгіленген мерзімді қырық күнтізбелік күннен артық бұзған жағдайда, заем сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге;

2) уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәптіпте, заемшының талабы бойынша Заемшының және/немесе Кепілгердің банктік шотында тұрған, оған мемлекеттік бюджеттен және мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан төленетін жәрдемақылар мен әлеуметтік төлемдер түріндегі ақшаларды қоспағанда, Заемшының және/немесе Кепілгердің қолда бар кез келген банктік шоттарындағы ақшаларын, сондай-ақ, Қазақстан республикасының «Тұрғын үй қатынастары туралы» заңымен көзделген тұрғын үй төлемдерін, нотариустың депозиті талаптарында енгізілген ақшаларды және Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі туралы» заңына сәйкес жасалған білім беру жинақтау салымы туралы шарт бойынша банктік шоттарда тұрған ақшаларды даусыз (акцептсіз) тәртіпте өндіріп алу (еген ондай өндіріп алу банктік заем шартында келісілген болса).

Төлем талабын ұсыну арқылы шарт бойынша Заемшының және/немесе Кепілгердің берешегін өндіріп алу оның банк шотындағы ақша сомасының және (немесе) кейіннен Заемшының және/немесе Кепілгердің банк шотына түсетін әрбір ақша сомасының 50 (елу) пайызы шегінде шектеледі және төлем талабын толық орындау үшін қажетті барлық соманың банк шотына түсімдері күтілместен жүзеге асырылады. Көрсетілген шектеу Заемшының және/немесе Кепілгердің жинақ шотындағы ақшаға қолданылмайды;

3) Заемшыға және/немесе Кепілгерге қатысты шаралар қолдану туралы мәселені қарауға құқылы. Шаралар қолдану туралы шешім қабылдау Банктің ішкі кредиттік саясаты туралы қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында және (немесе) шартта көзделген кез келген шараларды қолдануға, оның ішінде шарттың орындалу талаптарын өзгертуге, шарт бойынша қарыз сомасын өндіріп алу туралы сотқа талап қоюмен жүгінуге, сондай-ақ кепілге қойылған мүлікке сот тәртібінен тыс (Қазақстан Республикасының жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы заңнамалық актісінде көзделген жағдайларды қоспағанда) не сот тәртібімен өндіріп алуға.

*11 тармақ 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

**11-1.** Шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алған жағдайда, Банк міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алу жағдайы орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Шартпен ескерілген тәсіл арқылы және онымен ескерілген мерзімдерде Қарыз алушыға төмендегілер туралы хабарлайды:

1) міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алу жағдайының орын алуы және мерзімі өткен берешектің мөлшерін көрсетіп, Шарт бойынша төлем енгізу қажеттілігі;

2) дәлелді себеп болған жағдайда, Шарт талаптарын өзгерту арқылы берешекті реттеу мүмкіндігі;

3) Қарыз алушының Шарт пен осы Стандартты талаптар бойынша өз міндеттемелерін орындамау салдары.

Шарт талаптарын өзгерту келесілерді қосады, бірақ, олармен ғана шектелмейді:

1) Шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесін кему жағына қарай өзгеруі;

2) төлемнің негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша мерзімін ұзарту;

3) берешекті өтеу тәсілін немесе берешекті өтеу реттілігін өзгерту, соның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтеу;

4) Шарттың қолданылу мерзімін өзгерту;

5) мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) күшін жою.

*13.08.2018 жылғы №43 –БШ 11-1 тармақпен толықтырылды*

**11-2.** Қарыз алушы хабарламаны алған соң, Кепілзат иесіне қабылданған шешімі туралы 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде жазбаша түрде хабарлайды.

*13.08.2018 жылғы №43 –БШ 11-2 тармақпен толықтырылды*

12. Қарыз алушы Стандартты талаптардың 18-тармағының 12)-тармақшасында және 11-2-тармағында ескерілген құқықты іске асырмаған жағдайда, сондай-ақ, Стандартты талаптардың 11-1-тармақшасында көрсетілген хабарламадан шығатын талаптар қанағаттандырылмаған жағдайда, не болмаса Қарыз алушы мен Банкте Шарт талаптарын өзгертуге келісімі болмаса, Қарыз алушыда 180 (жүз сексен) бірізді күнтізбелік күнінен асатын Шарт бойынша міндеттемесін орындау мерзімін өткізіп алу жағдайлары болса, Банк Стандартты талаптардың 11-тармағымен ескерілген шаралардан басқа, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Шарт бойынша құқықты (талапты) үшінші тұлғаға беруге құқылы.

*12 тармақ 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

13. Берешектің ұлғаюын болдырмау мақсатында, Банктің Шарт бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы сомалары бойынша кез келген төлемдерді өтеу міндеттемесін орындау мерзімін өткізіп алудың 180 (жүз сексен) бірізді күнтізбелік күні өткесін есептелген сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл), сондай-ақ, қарызды берумен және оған қызмет көрсетумен байланысқан комиссияларды және басқа да төлемдерді төлеуге талап етуге құқығы жоқ.

*13 тармақ 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

14. Егер Қарыз алушы тарапынан жүргізілген сома кәсіпкерлік қызметпен байланысқан заңды тұлғаның Қарыз шарты бойынша Қарыз алушының міндеттемесін орындауға жеткіліксіз болса, онда ол Қарыз алушының берешегін келесідей реттілікпен өтейді:

1) сыйақы бойынша берешегі;

- 2) ипотекалық қарызды берумен және оған қызмет көрсетумен байланысқан комиссиялар мен басқа да төлемдер бойынша берешегі;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Шарт талаптарына сәйкес белгіленген мөлшердегі тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл);
- 4) ағымдағы төлем кезеңі үшін есептелген сыйақы;
- 5) ипотекалық қарызды берумен және оған қызмет көрсетумен байланысқан комиссиялар мен басқа да төлемдер;
- 6) банктің, орындауды алғасын, банк операцияларының бөлек түрлерін жүзеге асыратын ұйымның жұмсалған шығындары;
- 7) негізгі борышы бойынша берешегі;
- 8) ағымдағы төлем кезеңі үшін негізгі борыш сомасы.

*14 тармақ 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

*15. 13.08.2018 жылғы №43 –БШ-ның 15 тармақ алынып тасталды*

**16.** Егер Кепіл мәні екі және одан да көп заем шарттары бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз етуге берілген болса, оның ішіндегі кез-келген міндеттеме бұзылған жағдайда, Банк осы Стандартты талаптарды көзделген әрекеттерді жүзеге асыруға құқылы.

## **5-тарау. Тараптардың құқықтары**

### **17. Банк:**

1) Заемшы Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша міндеттемелерін орындамаған немесе ойдағыдай орындамаған жағдайда, сондай-ақ Заемшы Банкке дұрыс емес ақпарат берген жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасында, Шартта және Стандартты талаптарда көзделген іс-әрекеттерді іске асыруға;

2) Шарттың ағымдағы қолданылу мерзімінде Заемшының заемды мақсатқа сай пайдалануын тексеруді жүзеге асыруға;

3) Заемшыдан заемның мақсатқа сай пайдаланылуын айғақтайтын құжаттарды беруін, сонымен қатар заемды мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, Шартқа және осы Стандартты талаптарға сәйкес заем берілген күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде заемды қайтарған және есептелген сыйақыны төлеген жағдайды қоспағанда;

4) Жылжымайтын мүлік құнының өзгеруі туралы мәлімет болған жағдайда немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда осы талапты орындау үшін Заемшыға мерзім бере отырып, Кепіл затқа (жылжымайтын мүлікке) қайталап бағалау (қайта бағалау) жүргізуді Заемшыдан талап етуге, ал Кепіл заттың құнын бағалау қорытындысы нәтижесінде Кепіл зат құны төмендеген болса – Заемшыдан Банк талаптарына сәйкес келетін жаңа немесе қосымша кепіл беруді талап етуге (Заемшыға аталған талапты алған күннен бастап көрсетілген іс-әрекеттерді орындауға 30 (отыз) күнтізбелік күн мерзім бере отырып);

5) қажетті сақтандыру шарттарын өздігінен рәсімдеуге, Банк сақтандыру шарты бойынша пайда табушы ретінде шығады.

6) өзінің құқықтары мен міндеттемелерін, сондай-ақ Заемшыға қойылатын талап құқықтарын Шартқа, осы Стандартты талаптарға және Қазақстан Республикасы заңнамаларына сәйкес Заемшының келісімінсіз үшінші тұлғаларға беруге;

Соның ішінде, Банк «Баспана» ипотекалық ұйым» АҚ Шартының талаптары құқығын шегінуге құқылы (әрі қарай – Оператор);

7) Заемшының иелігіндегі кез келген мүлік туралы оның қосымша келісімінсіз кез келген ақпаратты сұратуға және алуға;

8) Заемшы Шартпен және осы Стандартты талаптарда көзделген мерзім мен талаптарды сақтамаған жағдайда, заемды және оған есептелген сыйақыны мерзімінен бұрын өтеуін қабылдамауға, Стандартты талаптардың 19-тармағының 5) тармақшасында көзделген жағдайды қоспағанда;

9) Банктің ішкі құжаттарына сәйкес Шартта және осы Стандартты талаптарда

көзделген тұрақсыздық айыбын есептеуге/есептемеуге, оның күшін жоюға немесе оны азайтуға;

10) Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы» Заңының 34-бабының 3-тармағында қарастырылған, сондай-ақ шартта бекітілген жағдайларда, Заемшы үшін жақсарту жағына шарт талаптарын біржақты тәртіпте өзгертуге;

11) Заемшы заемның кезекті бөлігін және (немесе) сыйқа төлемін қайтару үшін белгіленген мерзімін 40 (қырық) күнтізбелік күннен жоғары бұзған жағдайда Заем сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге;

12) Заемшы Стандартты талаптардың 31-тармағында көзделген талаптарды бұзған жағдайда, заем сомасы мен ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге құқылы.

### **18. Заемшы:**

1) Заемды алудың барлық талаптарын орындаған жағдайда, Банктен Шартта және осы Стандартты талаптарда көзделген көлемде, мерзімге және талаптарда заем беруді талап етуге;

2) заемды өтеу үшін аванстық төлемдер енгізуге. Заемды өтеу үшін Заемды жабу кестесінде көзделген кезекті төлемнің сомасынан артық сома енгізгіне жағдайда, аталған сома аванстық төлем есебінде есепке алынады және Стандартты талаптардың 27 және 30 тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Заемды жабу кестесінде көзделген мерзімге және сомаға сәйкес заем бойынша кезекті төлемдердің өтеу шотына есептеледі;

3) Стандартты талаптардың 27 және 30 тармақтарында талаптарын сақтай отырып, заем сомасын және Банктің оған есептеген сыйақысын толығымен немесе ішінара мерзімінен бұрын өтеуге;

4) Шарт жасалған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде Стандартты талаптардың 23 және 27 тармақтарында қарастырылған тұрақсыздық айыптарын Банкке өтеместен, заем берген күннен бастап Банк есептеген сыйақыны төлеп, заемды қайтару. Сонымен қатар, салымның жинақталуына 3 (үш) жыл толмаса, Заемшы тұрғын үй құрылыс жинақ шарты бойынша Банк төлеген мемлекет сыйлықақысының сомасын қайтаруға;

5) егер негізгі қарызды және/немесе сыйақыны өтеу күні демалыс немесе мереке күндеріне түссе, тұрақсыздық айыбын немесе басқа да айыппұл санкцияларын төлеместен, одан кейінгі күні негізгі қарызды және/немесе сыйақыны төлеуге;

6) Банкке берілген өтініш бойынша, жазбаша түрде айына 1 (бір) реттен жиі емес, өтеусіз, 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде Шарт бойынша қарызды өтеу шотына кезекті түскен ақшаны (негізгі қарыз, сыйақы, комиссия, тұрақсыздық айыбы, айыппұл және басқа да төленуі тиіс сома) бөлу туралы ақпарат алуға;

7) Шарт бойынша және осы Стандартты талаптар аясында берілген заем сомасын жартылай немесе толық мерзімінен бұрын қайтару туралы Банкке берілген өтініш бойынша, өтеусіз, 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде, мерзімі өткен төлемдерді көрсете отырып, жазбаша түрде негізгі қарыз, сыйақы, комиссия, тұрақсыздық айыбы, айыппұл және басқа да төленуі тиіс сомаға бөлінген, қайтарылуы тиіс соманың көлемі туралы мәліметтерді алуға;

8) бір жылға дейін мерзімге берілген заемды алған күннен бастап 6 (алты) ай өтуі бойынша, 1 (бір) жылдан артық мерзімге берілген заемды алған күннен бастап бір жыл өтуі бойынша тұрақсыздық айыбының төлемінсіз немесе айыппұл санкцияларының басқа да түрлерінсіз заемды жартылай немесе толық көлемде мерзімінен бұрын жабуға;

9) көрсетілген қызметтер бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде Банкке өтініш жасауға және Қазақстан Республикасының «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Заңында белгіленген мерзімде жауап алуға құқылы;

10) Шарттан және осы Стандартты талаптардан туындаған келіспеушіліктерді реттеу үшін Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы банктер мен банктік қызмет туралы» Заңына сәйкес банктік омбудсманға жазбаша өтініш жасауға;

11) Заемшы үшін жақсы жағына шарт талаптарын өзгерту туралы хабарлама алған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде шартта және осы Стандартты

талаптарда қарастырылған тәртіпте жазбаша өтінішпен Банкке хабарласып, Банк ұсынған жақсартылатын талаптардан бас тартуға;

12) Міндеттемелерді орындау мерзімінің өтуі басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз күн) ішінде Шарт бойынша банкке баруға және өзінің шартының талаптарына, оның ішінде:

- шарты бойынша сыйақы мөлшерлемесін азайту жағына қарай өзгертуге;
- негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлем мерзімін кейінге қалдыруға;
- берешекті өтеу әдісін немесе берешекті өтеу кезектілігін, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтей отырып өзгертуге;
- шарттың қолданылу мерзімін өзгертуге;
- мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіруге, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) күшін жоюға құқылы.

## **6-тарау. Тараптардың міндеттемелері**

### **19. Банк:**

1) Заемшы Шартта көзделген талаптарға сай көлемде және мерзімге барлық қажетті құжаттамаларды және рәсімдеулерді, кепіл мәнінің тіркелуін және заемды өтеуге жеткілікті өзге де қамтамасыз ету түрлерін берген, тұрғын үй заемын алу үшін Тұрғын үй құрылыс жинақ шартында көрсетілген барлық қажетті талаптарды сақтаған жағдайда заем беруге;

2) Заемшы Шарт бойынша міндеттемелерін толық орындап болғаннан кейін, Заемшыға тіркеуші орган мекен-жайына сәйкес хат беру арқылы жылжымайтын мүлік кепіл шартының доғарылғаны туралы тіркеуші органға мәлімдеуге және Заемшыға Кепіл затына құқық белгілеуші барлық құжаттардың түпнұсқаларын қайтарып беруге;

3) Қазақстан Республикасы заңнамаларында, сондай-ақ Шарт және осы Стандартты талаптардың талаптарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Шарт талаптарының құпиялылығын қамтамасыз етуге;

4) талап ету құқығын басқаға беру шарты жасалынғанға дейін заемшыны (немесе оның уәкілетті өкілін) құқықтардың (талап етулердің) үшінші тұлғаға, соның ішінде Операторға өту мүмкіндігі туралы, сондай-ақ осындай басқаға беруге байланысты заемшының дербес деректерінің өңделетіні туралы Шартта және осы Стандартты талаптарда көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен хабардар етуге;

5) Шарт жасалған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде заем берілген күннен бастап есептелінген сыйақыны және Мемлекет сыйақысын (тұрғын үй құрылыс жинақ шарты бойынша салымды жинақтау мерзімі үш жылға толмаса) ұстап, мерзімімен бұрын қайтарғаны үшін Банк қарастырған тұрақсыздық айыбын немесе айыппұл санкцияларының басқа түрлерін төлеместен, заемды қабылдауға;

6) Заемшының өтініші бойынша, жазбаша түрде айына 1 (бір) реттен жиі емес, өтеусіз, 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде Шарт бойынша қарызды өтеу шотына кезекті түскен ақшаны (негізгі қарыз, сыйақы, комиссия, тұрақсыздық айыбы, айыппұл және басқа да төленуі тиіс сома) бөлу туралы ақпарат тапсыруға;

7) Шарт бойынша берілген заем сомасын жартылай немесе толық мерзімінен бұрын қайтару туралы Заемшының Банкке берілген өтініш бойынша, өтеусіз, 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде, мерзімі өткен төлемдерді көрсете отырып, жазбаша түрде негізгі қарыз, сыйақы, комиссия, тұрақсыздық айыбы, айыппұл және басқа да төленуі тиіс сомаға бөлінген, қайтарылуы тиіс соманың көлемі туралы мәліметтерді оған хабарлауға;

8) *13.08.2018 жылғы №43 –БШ-ның 19 тармақ 8) тармақшасы алынып тасталды*

9) Қазақстан Республикасының «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Заңында белгіленген мерзімде заемшының жазбаша өтінішін қарастыруға және жауап дайындауға;



10) Стандартты талаптардың 18-тармағының 12) тармақшасымен көзделген Заемшының жазбаша өтінішін алған күннен кейін 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде Шарт талаптарына ұсынылған өзгертулерді қарайды және Заемшыға жазбаша түрде:

- банктік қарыз шартының талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісетіні;
- банктік қарыз шартының талаптарын өзгерту бойынша өзінің ұсыныстары;
- банктік қарыз шартының талаптарын өзгертуден бас тарту себептерінің уәжді негіздемесін көрсете отырып, осындай бас тарту туралы жазбаша нысанда хабарлауға міндетті.

11) Банк өз құқықтары мен міндеттерін шегінген кезде, сондай-ақ Заемшыға талап қою құқықтарын үшінші тұлғаларға, соның ішінде Операторға берген кезде үш жұмыс күні ішінде берілген талап қою құқықтарының толық көлемін, негізгі қарызға, сыйақыға, тұрақсыздық айыбына және төленуі тиіс басқа да сома түрлеріне (бар болса) бөлінген ағымдық және мерзімі өткен берешек қалдығын, сондай-ақ заемды өтеу бойынша әрі қарайғы төлем міндеттерін – екінші деңгейлі банкке немесе талап ету құқықтары берілген тұлғаға тағайындауларды көрсете отырып Заемшыға жазбаша хабарлауға;

12) Шартта және осы Стандартты талаптарда қарастырылған тәртіпте жақсарту жағына шарт талаптарын өзгерту туралы Заемшыға хабарлауға міндетті.

## **20. Заемшы:**

1) Заемды толығымен өтеуге және ол бойынша есептелген сыйақыны Шарт және осы Стандартты талаптардың талаптарына сай, Заемды жабу кестесіне сәйкес өтеуге;

2) Шарттың қолданылу кезеңінде Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша қаржылық міндеттемелерін орындауды Қазақстан Республикасы заңнамаларымен көзделген жағдайлардан басқа, осы Шартқа қол қою күнінде, сондай-ақ болашақта туындайтын барлық қалған қаржылық міндеттемелерден гөрі бірінші кезекте орындауға;

3) Банкке Қарыз алушының тұлғасымен байланысқан барлық өзгерістер туралы, сондай-ақ, Қарыз алушының төлем қабілетіне әсер етуі мүмкін кез келген жағдайлар (себептер) орын алған (өзгерген немесе тоқтаған) жағдайда, көрсетілген мәліметтер, жағдайлар (себептер) орын алған күннен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде хабарлап, және қажет болғанда Шартқа қоса тіркелетін қосымша келісімге қол қоюға міндеттенеді.

Қарыз алушының тұлғасымен байланысқан өзгерістерге тұрғылықты жерінің өзгеруі, тегін, атын, әкесінің атын (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілсе) өзгерту, жеке басын куәландыратын құжаттарды ауыстыру, Қарыз алушымен байланысу үшін пайдаланылатын байланыс ақпаратының және байланыс тәсілінің өзгеруі жатады;

*20 тармақ 3) тармақшасы 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

4) Банкке кірістер және заем бойынша кепілдік қамтамасыз етудің жай-күйі туралы ақпаратты қоса алғанда, Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша міндеттемелерді орындауға кері әсер ететін ақпараттарды Банктің сұранысында көрсетілген мерзімде беруге;

5) заемды тек мақсатқа сай пайдалануға ;

6) Стандартты талаптардың 8-тармағына сәйкес заемды мақсатқа сай пайдалануын айғақтайтын құжаттарды Банкке беруге, ал заем бойынша қарызды және сыйақыны мерзімінен бұрын өтеген жағдайда Стандартты талаптардың 23 және 30 тармақтарында көзделген мерзім мен талаптарды орындау шартымен беруге;

7) Заем алуға қатысты барлық қажетті шығындарды төлеуге, Шарттың 2.3-тармағына сай Банктің өндіріп алуына жататын комиссияларды төлеуге.

Шарттың қосымша келісіміне қол қойған кезде оған қол қою күніне қолданыстағы комиссиялар қолданылуы тиіс;

8) Жылжымайтын мүліктің кепіл шартын тіркеу (қайта тіркеу) бойынша барлық міндеттерді және шығыстарды (жылжымайтын мүліктің кепіл шартына өзгертулер немесе толықтырулар енгізу), сондай-ақ Кепіл затынан шектеулерді алып тастау жөніндегі шығыстарды көтеруге және Шарт бойынша міндеттемелерді орындауға қамтамасыз ету болып табылатын Банкпен жылжымайтын мүлік кепіл шартына қосымша келісім

жасалған жағдайда, тіркеуші органда қосымша келісімді тіркеумен байланысты барлық шығыстарды банкке қайтаруға немесе өздігінен өтеуге;

9) заемды немесе оның бөлшегін мақсатқа сай пайдаланбаған жағдайда, Стандартты талаптардың 8-тармағына сәйкес Банкке заемды мақсатқа сай пайдаланғанын растайтын құжаттарды бермеген жағдайда немесе аталған құжаттарды тапсыру мерзімін бұзған жағдайда, Банкке заемды мақсатқа сай пайдаланғанын растайтын құжаттарды бермеген уақытқа Банктің бұл туралы жазбаша нысандағы талабын алған сәттен бастап мерзімінен бұрын 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Банкке өтелмеген негізгі қарыз сомасын қайтарып беруге, сондай-ақ Стандартты талаптардың 23-тармағына сәйкес сыйақы мен айыппұл сомасын төлеуге;

10) заем бойынша төлемдер кешіктірілген жағдайда, Банкке Стандартты талаптардың 24-тармағында көзделген мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге;

11) Заемшының және/немесе Кепілдік берушінің Кепіл затына кез келген жағдайларда (соның ішінде, заңды немесе басқа да орындалуға міндетті актілермен қарастырылған) меншік құқығының тоқтатылуына қауіп төнген жағдайда, сондай-ақ Заемшының Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша өз міндеттемелеріне жауап беруіне кедергі келтіретін жағдайлар туындайтын болса, осындай деректер туындаған сәттен бастап 1 (бір) күн ішінде ол туралы Банкке хабарлауға;

12) Банктің талабы бойынша бағалаушы қызметіне жүгіне отырып, Кепіл затты (жылжымайтын мүлікті) қайталап бағалауды (қайта бағалауды) іске асыруға және Банктің жазбаша талабын алған сәттен бастап 1 (бір) айдан аспайтын мерзім ішінде Банкке бағалау туралы жаңа есеп тапсыруға, ал Кепіл заттың кепілдік құнын бағалау қорытындысы нәтижесінде Банктің ішкі құжаттарының шарттарына сәйкес Кепіл затының құны төмендеген жағдайда – Банктің талабы бойынша Банк талаптарына сәйкес келетін жаңа немесе қосымша кепіл енгізуге (Банк талаптарына сәйкес алған күннен бастап 1 (бір) айдан аспайтын мерзім ішінде);

13) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, тұрғын үй құрылыс жинақтары туралы шарт бойынша шарттық соманы алған кезде Заемшы Банктің талабын алған күннен бастап 10 (он) күнтізбелік күннен аспайтын мерзімде Банкке тұрғын үй құрылыс жинақтарының құрамында алынған мемлекет сыйлықақысын қайтаруға міндетті. Заемшы Осы Шартқа қол қоя отырып, Банктің өздігінен Заемшының қандай да бір қосымша келісімінсіз оның кез келген банктік шоттарынан мемлекет сыйлықақысын ұстап қалуға (өндіріп алуға) құқық береді;

14) Заемшының Шарт және Стандартты талаптар бойынша міндеттемелерін орындамау немесе ойдағыдай орындамау жағдайына байланысты Банк көтерген шығыстарды Банкке толық көлемде қайтаруға;

15) Шарт және осы Стандартты талаптарға сәйкес көрсетілген Шарт бойынша міндеттемелерді мерзімінен бұрын орындау туралы Банк жазбаша талап еткен жағдайда, талапты алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде заем бойынша негізгі қарыздың барлық өтелмеген сомасын, Заемшының берешек сомасын нақты қайтарған сәтке дейін есептелген сыйақы сомасын қайтаруға, Шартқа және осы Стандартты талаптарға сәйкес есептелген тұрақсыздық айыбын төлеуге, сондай-ақ Заемшының Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша міндеттемелерін орындамау немесе ойдағыдай орындамау жағдайына байланысты Банк көтерген барлық шығыстарды қайтаруға;

16) Шартқа және осы Стандартты талаптарға сәйкес Банк есептеген тұрақсыздық айыбын төлеуге;

17) Шартпен және Стандартты талаптармен көзделген Банктен хабарлама алу мақсатында Интернет-банкинг жүйесінде тіркеулерді [www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz) мекенжайы бойынша Банктің Интернет-ресурсында жүзеге асыруға (Электронды банктік қызмет көрсету шартына сәйкес [www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz) Интернет-ресурсы арқылы Интернет Желісінің көмегімен Электронды банктік қызметтерді ұсынуға жол беретін Банктің бағдарламалық кешені (бағдарламалық қамтамасыз етуді қоса алғанда);

18) тұрғын үй заемына өткен кезде тұрғын үй заемын алу үшін Тұрғын үй құрылыс жинақ шартында көрсетілген барлық қажетті талаптарды сақтаған жағдайда, Заемшы егер ондай болған жағдайда, негізгі қарызды, заемды нақты пайдаланған уақыт үшін

сыйақыны, сондай-ақ егер ондай болған жағдайда, тұрақсыздық айыбын қоса алғанда алдын ала тұрғын үй заемы бойынша берешекті өтеуге міндетті;

**21.** Шартқа қол қою сәтіндегі Заемшының кез келген үшінші жақтармен қалыптасқан қатынастары Шартты жасауға Заемшыға шектеулер салмайтынына және бөгет болмайтынына Заемшы кепілдік етеді.

## **7-тарау. Банкке қойылатын шектеулер**

### **22. Банктің:**

1) Шарт жасалған күнге белгіленген Заем шартының 2.3. тармағында көзделген тарифтер мен комиссиялардың мөлшерін және есептеу тәртібін көбейту жағына қарай біржақты тәртіпте өзгертуге;

2) біржақты тәртіпте Шарт және осы Стандартты талаптар аясында Банк комиссияларының жаңа түрлерін енгізуге;

3) Заемшының (кепілзат берушінің) сақтандыру және (немесе) бағалау ұйымдарын/бағалаушыны таңдауына шектеу қоюға және Заемшыға кепілдік жылжымайтын мүлкін, өз өмірі мен денсаулығын сақтандыру міндетін жүктеуге ;

4) 1 (бір) жылдан аса мерзімге берілген заемды алған күннен бастап 1 (бір) жыл мерзімге, 1 (бір) жыл мерзімге дейін берілген заемды алған күннен бастап 6 (алты) айға дейін заемды ішінара мерзімінен бұрын өтеу немесе толық мерзімінен бұрын өтеу жағдайларын қоспағанда, заемды мерзімінен бұрын өтеу үшін тұрақсыздық айыбын немесе айыппұл санкцияларының басқа түрлерін өндіруге;

5) егер негізгі қарыз бен сыйақыны өтеу күні демалыс немесе мереке күніне сәйкес келсе, тұрақсыздық айыбын немесе айыппұл санкцияларының басқа түрлерін өндіруге;

6) Шарт бойынша негізгі борыш және/немесе сыйақы сомалары бойынша кез келген төлемдерді өтеу міндеттемесін орындау мерзімін өткізіп алудың 180 (жүз сексен) бірізді күнтізбелік күні өткесін есептелген сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл), сондай-ақ, қарызды берумен және оған қызмет көрсетумен байланысқан комиссияларды және басқа да төлемдерді төлеуге талап ету;

*22 тармақ б) тармақшасы 13.08.2018 жылғы №43 БШ-мен өзгертілген*

7) заемшыға берілген Заем Шартының талаптары өзгерген жағдайда немесе Заем Шарты бойынша заемды өтеу мақсатында жаңа заем беру кезінде, Заемшыны негізгі қарыз сомасына мерзімі өткен сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) бойынша капиталдандыруға (жинақтау) **құқығы жоқ.**

## **8-тарау. ТАРАПТАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ**

**23.** Заемшы заемды толық немесе ішінара мақсатқа сай пайдаланбаған, Банкке Стандартты талаптардың 8-тармағына сәйкес заемның мақсатқа сай пайдаланылуын айғақтайтын құжаттарды бермеген жағдайда немесе осы құжаттарды беру мерзімін бұзған жағдайда, Банк Заемшыдан Банктің жазбаша талабы алынған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Банкке мақсатты пайдаланылуы жөніндегі құжаттар толық көлемде тапсырылмаған мерзімге заем сомасын және есептелген сыйақыны мерзімінен бұрын қайтаруды талап етуге құқылы, сондай-ақ мақсатқа сай пайдаланбау сомасының 10 % (он пайыз) мөлшеріндегі айыппұлды есептеуге және ұстап қалуға құқылы.

Заемның мақсатқа сай пайдаланылуын растайтын құжаттарды уақтылы бермеген жағдайда, Банк әрбір кешіктірілген күнтізбелік күн үшін тиісті құжаттарды тапсырған немесе аталған тармақтың бірінші азат жолына сәйкес қаржыны төлеген және заем сомасын қайтарған күнге дейін 500 (бес жүз) теңге мөлшерінде өсімпұл есептеуге және Заемшыдан ұстап қалуға құқылы.

**24.** Заемды мерзімінен бұрын қайтару бойынша міндеттемелерін орындамаған немесе ойдағыдай орындамаған жағдайда, Банктің жазбаша талабын алған болса, Банк

әрбір кешіктірілген күнтізбелік күн үшін қайтаруға жататын сомандан 0,2% (ноль бүтін екі ондық пайыз) мөлшерінде, бірақ Шарт қолданылған әрбір жыл үшін заем сомасының 10 % (он пайыз) артық емес өсімпұл есептеуге және Заемшыдан ұстап қалуға құқылы.

**25.** Шарттың талаптарына және осы Стандартты талаптарға сәйкес Банк белгілеген мерзімде кепіл затты қайталап бағалауды (қайта бағалау) жүргізу туралы Стандартты талаптардың 20-тармағының 12) тармақшасының талаптары бұзылған жағдайда, Банк көрсетілген міндеттемелер орындалмаған әрбір күнтізбелік күн үшін Шарт бойынша негізгі қарыз сомасынан 0,05% (нөл бүтін бес жүздік пайыз) мөлшерде өсімпұл есептеуге және Заемшыдан ұстап қалуға құқылы.

**26.** Шарт бойынша және осы Стандартты талаптармен көзделген міндеттемелерді орындамаған немесе ойдағыдай орындамаған жағдайда, Тараптар келтірілген зияндарды Қазақстан Республикасы заңнамаларына сәйкес өтейді, ол зияндар Тараптармен Шартта және осы Стандартты талаптарда белгіленген тұрақсыздық айыбының сомасына үстеме мөлшерде өтеледі.

**27.** Заемшы заемды толық немесе ішінара мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, Стандартты талаптардың 18-тармағының 4) және 8) тармақшаларымен көзделген жағдайларды қоспағанда, Банк мерзімінен бұрын өтелген соманың 1 % (бір пайыз) көлемінде айыппұл есептеуге және Заемшыдан ұстап қалуға құқылы.

**28.** Шарт бойынша және осы Стандартты талаптар бойынша міндеттемелерді бұзғаны үшін Банк Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жауапкершілік көтереді.

## **9-тарау. Ерекше талаптар**

**29.** Шарт бойынша заемды өтеу жөніндегі Заемшының міндеттемелерін үшінші тұлғалардың орындауына мүмкіндік беріледі.

**30.** Заемшы заем бойынша негізгі қарызды және оған берілетін сыйақыны мерзімінен бұрын толық өтеген жағдайда, Заемшы Стандартты талаптардың 27-тармағында көзделген талаптарды сақтай отырып, заем бойынша негізгі қарыз мен оған берілетін сыйақыны іс жүзінде мерзімінен бұрын өтеуге дейінгі 1 (бір) операциялық күн ішінде Банкке осы туралы өтініш беруге міндетті. Заемды мақсатқа сай пайдаланғанын растайтын құжаттарды алдын ала берген жағдайда ғана, заем бойынша негізгі қарызды және оған берілетін сыйақыны мерзімінен бұрын толық өтеуге мүмкіндік беріледі.

Заемшы заем бойынша негізгі қарызды ішінара және оған берілетін сыйақыны мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, Шартқа қосымша келісім жасау қажеттілігінсіз міндетті түрде Заемды өтеудің жаңа кестесі жасалады және қол қойылады.

Стандартты талаптардың 27-тармағында көзделген талаптарды сақтай отырып, мерзімінен бұрын өтеу сомасы 50000 (елу мың) теңгеден кем емес болған жағдайда, заем бойынша негізгі қарызды және сыйақыны мерзімінен бұрын ішінара өтеуге мүмкіндік беріледі. Бұл ретте, Стандартты талаптардың 18-тармағының 4) тармақшасында көзделген жағдайды қоспағанда, Заемшының заем сомасының 90% (тоқсан пайызынан) жоғары сомасын Банк Заемшы заемды мақсатқа сай пайдаланғанын растайтын құжаттарды бергенше ұстайды. Заемшы заемды мақсатқа сай пайдаланғанын растайтын құжаттарды бермеген жағдайда, Стандартты талаптардың 8-тармағына сәйкес Банк ұстаған ақша сомасын Шартқа және осы Стандартты талаптарға сәйкес есептелген тұрақсыздық айыбын өтеуге жұмсайды.

**31.** Заемшыға жылжымайтын мүлікті (пәтер, тұрғын үй, жер телімі) Банкпен ерекше қатынаста байланысқан тұлғадан заем арқылы меншікке сатып алуға тыйым салынады.

**32.** Заемшы үшін шарттарды жақсарту мақсатында Қазақстан Республикасының «Банктер және Қазақстан Республикасындағы банктердің қызметтері туралы» Заңнамасының 34-бабының 3-тармағында және Заемшы үшін шарттарды жақсартатын қосымша тізімінде көрсетілгендей Стандартты талаптардың өзгертулерін Стандартты

талаптардың 33-тармағында қарастырылған жағдайларды қоспағанда Банк Келісімшарт пен осы Стандартты талаптардың шарттарын біржақты тарапта өзгертуге құқығы жоқ.

**33.** Заемшы үшін жақсартылған шарттар осы Стандартты талаптарда Банктің біржақты тарапта енгізетін өзгертулері болып табылады:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды өзекті қылумен байланысты;

2) Комиссия төлеу, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, төлемақы өсімі), келісімшарт бойынша сыйақы мөлшерлемесі және заемға қызмет көрсетуге байланысты басқа да қызмет көрсету төлемдері сияқты міндеттемелер бойынша Заемшы үшін нашарлатпайтын банк ішіндегі үрдістердегі өзгертулермен байланысты.

## **10-тарау. Құпиялылық**

**34.** Әрбір Тарап екінші тараптан алынған қаржылық, коммерциялық және өзгедей сипаттағы ақпараттарды аса құпиялылықпен сақтауға міндеттенеді. Шарттың және осы Стандартты талаптардың талаптарына сай және/немесе сотта Банктің мүддесін көздеуші ұйымдарда, сондай-ақ Қазақстан Республикасы заңнамаларымен көзделген жағдайларды қоспағанда, мұндай ақпараттарды үшінші тұлғаларға беру, баспа бетіне жариялау немесе жаю мұндай ақпараттар берген Тараптың жазбаша келісімі берілгенде ғана мүмкін болады.

**35.** Заемшы Шартқа қол қоя отырып, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 50-бабында көзделген банктік құпияны Шарт және осы Стандартты талаптар бойынша Банктің Агенті-заңды тұлғаға, Банктің кеңес берушісіне, Заемшыға жұмыс берушіге (соның ішінде бұрынғы және/немесе Заемшы көрсеткен жұмыс берушіге), Банктің аудитін жүргізу кезінде аудиторлық ұйымдарға, мемлекеттік органдарға және соттарға, банктік омбудсманға және Банкпен азаматтық-құқықтық мәмілелер шеңберінде басқа да үшінші тұлғаларға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ашуға келісімін береді. Заемшының банктік құпияны ашуға берген келісімі банктік құпияның барлық көлемі мен Шарттың және Стандартты талаптардың барлық қолданылу кезеңіне таратылады.

Сондай-ақ, Шартқа қол қою арқылы Заемшы, Банктің Шарт бойынша талап ету құқықтарын Операторға шегінуі мақсатында, Банкке заем бойынша ақпараттарды, соның ішінде заңмен қорғалатын банктік және өзге де құпияларға жататын ақпараттарды Операторға беруіне келісімін береді.

**36.** Шарт және осы Стандартты талаптар аясында заңды тұлғаның агенті арқылы Банк агенттік келісім негізінде Банкке қызметтерді көрсететін уәкілетті заңды тұлғаны түсінеді.

**37.** Шарт және осы Стандартты талаптар аясында Кеңесші Банк пен Кеңесші арасында жасалған тапсырма шарты негізінде Банкке қызметтерді көрсететін Банктің уәкілетті жеке тұлғасы болып табылады.

**38.** Шартқа қол қоя отырып, Заемшы Банкке өзі туралы және жасалған Шарт туралы мәлімдемелер беруге, сондай-ақ Тараптардың өз міндеттемелерін орындауға байланысты ақпараттарды кредиттер бюросының мәліметтер базасына/базасынан жіберуге келісімін береді.

**39.** Кез келген Тарап екінші тараптың құпия ақпаратын Шарттың және осы Стандартты талаптардың талаптарын бұза отырып жайған жағдайда, кінәлі Тарап осы ақпаратты жаю салдарынан туындайтын зияндарын қоса өтей отырып, Қазақстан Республикасы заңнамаларына сәйкес жауапкершілікте болады.

## **11-тарау. Талап ету құқықтарын беру**

**40.** Заемшының Банктің жазбаша нысандағы келісімінсіз талап ету құқықтарын беруге, осы Шарт бойынша қарыздарын аударуды жүзеге асыруға құқы жоқ.

**41.** Банк Заемшының немесе үшінші тұлғаның қандай да бір келісімінсіз осы Шарт бойынша талап ету құқын беруге құқылы.

**42.** Банк талап ету құқығын басқаға беру шарты жасасылған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде заемшыны (немесе оның уәкілетті өкілін) банктік қарызды өтеу жөніндегі бұдан былайғы төлемдердің үшінші тұлғаға (банктік қарыз шарты бойынша құқық (талап ету) өткен тұлғаның атауы және тұрған жері) тағайындалатынын, берілген құқықтардың (талап етулердің) толық көлемін, сондай-ақ негізгі борыштың, сыйақының, Банк комиссияларының, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының және төленуге жататын басқа да сомалардың қалдықтарын көрсете отырып, құқықтың (талап етудің) үшінші тұлғаға өткені туралы банктік қарыз шартында және осы Стандартты талапта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен хабардар етеді.

**43.** Шарт бойынша Тараптың құқын иеленуші осы Шартпен және Стандартты талаптармен Тарапқа жүктелген міндеттері мен құқықтарын өзіне қабылдайды, сонымен бірге заем бойынша талап ету құқығын және болуы ықтимал даулар мен келіспеушіліктерді реттеуге байланысты міндеттемелерін өзіне қабылдайды.

## **12-тарау. Басқа талаптар**

**44.** Заемшының кредит құжаттамасында ол жайлы кредит бюросына ақпарат беруге және кредит бюросы Банкке заемшы жайлы кредиттік есеп, сонымен қатар тараптардың өз міндеттемелерін орындауға қатысты ақпарат беру туралы келісімге ие.

**45.** Банк заемшының ол жайлы кредит бюросына ақпарат беру және кредиттік есепті беру келісімін, сонымен қатар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес коммерциялық емес «Азаматтар үшін үкімет» атты мемлекеттік корпорациямен» берілетін жинақтаушы зейнетақы қорына аударылатын міндетті зейнетақы жарнасы туралы ақпаратты шексіз рет алу келісімін қолдануға құқылы.

**46.** Клиент заем бойынша берешектіктің толық сомасын немесе жарты бөлігін төлеу кезінде, Банк пен кредит бюросы арасында келісілген және заңмен бекітілген Банктің кредит бюросына жіберілетін тиісті хабарламасы уақытылы жіберілетіні туралы хабардар екені жайлы және сөзсіз келісім беретіні жайлы растайды.

**47.** Заемшы келісімшартқа қол қойғаннан кейін Келісімшарт және қазіргі Стандартты талаптар бойынша өзінің міндеттерін орындамау және/немесе толық орындамау кезінде Банк заем және заемшы жайлы ақпаратты үшінші тараптарға, сонымен қатар заемшының атын жағымсыз тарихымен жосықсыз борышкерлер тізіміне енгізу үшін беруге құқылы екені жайлы өзінің келісімін береді.

**48.** Егер Банк заемшыға Келісімшартқа және осы Стандартты талаптарға қатысты корреспонденция (хабарлама, талап, хат) жіберген болса, және ол егер қолхатпен берілсе немесе пошта арқылы Келісімшартта көрсетілген заемшының мекен-жай деректемелері бойынша немесе Келісімшартты бекіткеннен кейін өзгерген мекен-жай жайлы заемшы Банкке жазбаша түрде хабар бергеннен кейін жіберілген болса, онда ол заемшыға тікелей жіберілген болып есептеледі.

**49.** Заемшы хабарламаларды/талаптарды жазбаша түрде, телефон, электронды пошта, sms-хабарлама арқылы заемшымен Банкке жазбаша түрде берілген нөмір(-лер) мен мекен-жайға жіберуге, сонымен қатар келесі ақпараттарды Банктің Интернет-қорында ([www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz)) Заемшының Интернет банкинг жүйесіне енгізуге келісім береді:

1) Келісімшарт бойынша Заемшының берешектігі туралы, соның ішінде бірінші күннен бастап мерзімі өткен берешектен бастап Келісімшартта көрсетілген төлеу мерзімін өткізіп алу туралы;

2) Келісімшарт бойынша басқа да міндеттемелерді орындамау туралы;

3) Келісімшартқа қатысты шарттар, талаптар және т.б. туралы.

Банк телефон, sms-хабарлама, электронды поштаға жіберілген хабарлама арқылы жіберген немесе Банктің Интернет-қорында ([www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz)) Қарыз алушының Интернет банкинг жүйесіне енгізген ақпарат қарыз алушының Келісімшартқа және/немесе қосымша келісімге қол қою арқылы өзінің келісімін береді.

**50.** Заемшы Шартқа қол қоя отырып, растайды:

- 1) Бағдарлама бойынша ипотекалық тұрғын үй заемдары және өзге де ипотекалық тұрғын үй заемдары бойынша өтелмеген берешегінің болмауы;
  - 2) Бағдарламамен көзделген, тұрғын үйлердің болмауын алып тастағанда, Қазақстан Республикасының аумағында меншік құқығында тұрғын үйдің болмауы;
  - 3) Бағдарлама талаптарына өзінің сәйкес келуі.
- Жоғарыда аталған Заемшыға қойылатын талаптар Заемшыласқа қойылмайды.

## **12-тарау. Стандартты талаптарды өзгерту**

**50.** Банк біржақты тарапта, Қарыз алушының алдын-ала келісімінсіз Қазақстан Республикасының заңнамасында көрсетілген жағдайлардан бөлек, Банктің Интернет қорында жарияланған Стандартты шарттарға өзгертулер енгізуге құқылы.

**51.** Банк Стандартты талаптардағы өзгертулер жайлы бұл өзгертулердің өз күшіне енуінен бұрын 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде бұл ақпаратты Банктің Интернет-ресурсының [www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz) мекенжайына орналастыру арқылы хабарлайды.

**52.** Егер Клиент Стандартты шарттардың өзгертулерімен келіспейтін болса, онда бұл ақпарат жарияланған бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде Келісімшартта және Стандартты шарттарда көрсетілген тәртіп бойынша өтінішті беру және қарызды мерзімінен бұрын өтеу арқылы бұл өзгертулерді қабылдамауға құқылы. Егер Банкке көрсетілген мерзімде Қарыз алушының атынан Стандартты шарттағы өзгертулерді қабылдамау бойынша жазбаша түрде өтініш түспесе, онда Қарыз алушы жаңа (өзгертілген) шарттармен келісетінін және Қарыз алушының енгізілген өзгертулерді есепке алумен оларға толығымен қосылатынын білдіреді.

Бұрын қолданыста болған барлық Стандартты талаптар жарияланған Стандартты талаптардың жаңа редакциясы күшіне енген күннен бастап «[www.hcsbk.kz](http://www.hcsbk.kz)» Интернет ресурсында өз күшін жояды.